

PROGRAMA PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE BACALAUREAT 2009

GEOGRAFIE

I. Statutul disciplinei:

Geografia generală și Geografia pentru clasa a XII-a: Europa – România – Uniunea Europeană au, în examenul național de bacalaureat 2008, statutul de disciplină opțională.

Proba de examen este **scrisă** și se desfășoară pe o **durată de 3 ore**.

- Proba “**D**” vizează *Geografia pentru clasa a XII-a: Europa – România – Uniunea Europeană*.
- Proba “**E**” vizează *Geografia pentru clasa a XII-a: Europa – România – Uniunea Europeană* la alegere cu *Geografia generală* (cu conținuturi selectate din clasele a IX-a, a X-a și a XI-a).
- Proba “**F**” vizează *Geografia pentru clasa a XII-a: Europa – România – Uniunea Europeană* la alegere cu *Geografia generală*.

GEOGRAFIE GENERALĂ – PROBLEME FUNDAMENTALE ALE LUMII CONTEMPORANE

II. Competențe de evaluat:

1. Perceperea coerentă a elementelor, proceselor și fenomenelor care definesc mediul geografic;

1.1 Explicarea principalelor probleme de geografie fizică, umană, a mediului înconjurător și a principalelor probleme fundamentale ale lumii contemporane.

2. Raportarea fenomenelor din realitate la un suport grafic sau cartografic;

2.1 Identificarea poziției elementelor de geografie fizică, umană, a mediului înconjurător și a principalelor probleme fundamentale ale lumii contemporane reprezentate pe hărți;

2.2 Stabilirea unor relații de interdependență între elemente reprezentate grafic sau cartografic.

3. Cunoașterea și utilizarea corectă a terminologiei specifice;

3.1 Elaborarea unui text corect și coerent utilizând termeni specifici;

3.2 Elaborarea unui text după un algoritm dat.

4. Explicarea și interpretarea fenomenelor și proceselor din mediul geografic;

4.1 Explicarea relațiilor observabile dintre sistemele naturale și umane ale mediului;

4.2 Compararea situațiilor geografice din regiuni date;

4.3 Demonstrarea unor succesiuni și relații cauzale.

5. Aplicarea, în situații noi, a competențelor (achizițiilor) dobândite anterior;

5.1 Transferul informației dintr-un limbaj în altul, de exemplu din informații cantitative (date statistice) în reprezentări grafice, din reprezentări grafice în text;

5.2 Rezolvare de probleme;

5.3 Caracterizarea geografică a unui teritoriu.

III. Conținuturi:

CLASA a IX-a

Capitolul 3: RELIEFUL TERESTRU

- **Scoarța terestră ca suport al reliefului:** structură și alcătuire petrografică;
- **Unitățile majore ale reliefului terestru**
- **Agenți, procese și forme de relief**
- **Tipuri de relief** – tipuri de relief: fluvial, litoral, glaciatic, deșertic (eolian).

Capitolul 4: ATMOSFERA TERESTRĂ

- **Alcătuirea și structura atmosferei** – alcătuirea (compoziția) atmosferei, straturile atmosferei;
- **Factorii genetici ai climei**
- **Masele de aer** – circulație (dinamică), caracteristici;
- Caracterizarea geografică a tipurilor de climă.

Capitolul 5: APELE TERREI (HIDROSFERA)

- **Apele continentale și oceanice** – fluvii, râuri, lacuri, ghețari; dinamica apelor oceanice.

Capitolul 6: VIAȚA ȘI SOLURILE PE TERRA

- **Zonele biopedoclimatice** – vegetație, animale, soluri.

CLASA a X-a

Capitolul I: GEOGRAFIE POLITICĂ

1.1 Statele și grupările regionale de state

1.2 Harta politică a lumii

Capitolul II. GEOGRAFIA POPULAȚIEI ȘI A AȘEZĂRILOR UMANE

- **Dinamica populației**
- **Bilanțul natural al populației**
- **Mobilitatea teritorială a populației**
- **Bilanțul total al populației**
- **Răspândirea geografică a populației** – factori care influențează răspândirea populației, densitatea populației, răspândirea populației în latitudine și altitudine.
- **Urbanizarea, dinamica urbană și explozia urbană**
- **Forme de aglomerare umană; studii de caz – metropole și megalopolisuri**

Capitolul III. GEOGRAFIA ECONOMICĂ

- **Resursele naturale – Resursele litosferei**

CLASA a XI-a

Capitolul I: MEDIUL ÎNCONJURĂTOR – PROBLEMĂ FUNDAMENTALĂ A LUMII CONTEMPORANE

- **Tipuri de medii geografice**

Caracterizarea geografică a mediilor calde, temperate, reci și montane: caracteristicile principale ale fiecărui tip de mediu: poziția geografică, factorii care determină fiecare tip de mediu, elementele climatice caracteristice, elemente specifice ale rețelei hidrografice, vegetației, faunei, solurilor, aspecte ale degradării și protecția fiecărui tip de mediu, exemple regionale semnificative.

Capitolul IV: SISTEMUL ECONOMIC ȘI SISTEMUL GEOPOLITIC

Rolul unor state în sistemul mondial actual: Statele Unite ale Americii, Federația Rusă, Japonia, China, India, Brazilia.

CLASA a XII-a

Geografie. Europa – România – Uniunea Europeană

II. Competențe de evaluat:

1. Utilizarea corectă și coerentă a terminologiei specifice domeniului pentru prezentarea aspectelor definitorii ale spațiului european și național
2. Identificarea poziției elementelor de geografie fizică și umană ale Europei, României și Uniunii Europene reprezentate pe hărți
3. Explicarea unor succesiuni de fenomene și procese naturale din mediul înconjurător (geografic), la nivelul continentului și al țării noastre
4. Utilizarea reprezentărilor grafice și cartografice, a datelor statistice pentru interpretarea realității geografice a U.E. și a unor țări din componența acesteia
5. Analiza geografică a componentelor naturale și sociale ale unui teritoriu la nivelul continentului și al țării noastre
6. Utilizarea elementelor de geografie fizică și umană pentru studierea comparativă a geografiei Europei și a geografiei României
7. Explicarea relațiilor observabile dintre sistemele naturale și umane ale mediului geografic, dintre științe, tehnologie și mediul înconjurător la nivelul continentului, al U.E. și al României prin analizarea unor sisteme și structuri teritoriale și funcționale sau prin utilizarea datelor statistice și a reprezentărilor grafice și cartografice

8. Transformarea (transferul) informației dintr-un limbaj în altul, de exemplu din informații cantitative (date statistice) în reprezentări grafice, din reprezentări grafice în text etc.
9. Rezolvarea de probleme
10. Prezentarea caracteristicilor de geografie fizică și umană ale unui teritoriu
11. Realizarea de corelații între informațiile oferite de diverse surse (texte geografice, tabele, reprezentări grafice și cartografice, imagini etc).

III. Conținuturi: CLASA a XII-a

Geografie. Europa – România – Uniunea Europeană

A. EUROPA ȘI ROMÂNIA – ELEMENTE GEOGRAFICE DE BAZĂ

1. Spațiul românesc și spațiul european
2. Elemente fizico-geografice definitorii ale Europei și ale României:
 - relieful major (trepte, tipuri și unități majore de relief)
 - clima (factorii genetici, elementele climatice, regionarea climatică)
 - hidrografia – aspecte generale; Dunărea și Marea Neagră
 - învelișul biopedogeografic
 - resursele naturale
3. Elemente de geografie umană ale Europei și ale României
 - harta politică a Europei; România ca stat al Europei
 - populația și caracteristicile ei geodemografice
 - sistemul de orașe al Europei
 - activitățile economice – caracteristici generale
 - sisteme de transport
4. Mediu înconjurător și peisaje
5. Regiuni geografice în Europa și în România: - caracteristici ale unor regiuni geografice din Europa și din România
 - studiu de caz al unei regiuni geografice – Carpații
6. Țările vecine României

B. ROMÂNIA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ

1. Formarea Uniunii Europene și evoluția integrării europene
2. Caracteristici geografice, politice și economice actuale ale U.E.
3. Statele Uniunii Europene:
 - privire generală și sintetică
 - Franța, Germania, Regatul Unit, Italia, Spania, Portugalia, Grecia, Austria
4. România ca parte a Uniunii Europene:
 - oportunități geografice ale României cu semnificație pentru U.E.
 - România și țările U.E. – interdependențe geografice, economice și culturale
5. Problema energiei în U.E. și în România

C. EUROPA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ

1. Problemele fundamentale ale lumii contemporane
2. Rolul Europei în construirea lumii contemporane
3. U.E. și ansamblurile economice și geopolitice ale lumii contemporane
4. Mondializare, internaționalizare și globalizare din perspectivă europeană
5. Europa, Uniunea Europeană și România în procesul de evoluție a lumii contemporane în următoarele decenii

NOTĂ: Elaborarea subiectelor se va realiza în conformitate cu prevederile prezentei programe de BACALAUREAT avizată prin OMECT, fiind centrată pe evaluarea competențelor prevăzute la punctul II. Programa a fost realizată în conformitate cu programele școlare de geografie pentru clasele a IX-a, a X-a, a XI-a și a XII-a. Subiectele nu vizează conținutul unui manual anume. Manualele școlare reprezintă doar unul dintre suporturile didactice utilizate de către profesori și elevi pentru parcurgerea programei școlare prin însușirea de cunoștințe și formarea de competențe.